

FIGUREN RONDOM KONINGIN WILHELMINA

Miss E. Saxen Winter

Niet alleen aan de lichamelijke, ook en wel zeer bijzonder aan de geestelijke ontwikkeling van haar Dochter heeft Koningin Emma de meest mogelijke zorg besteed. Nauwelijks was Prinses Wilhelmina vijf jaar oud, of Hare Majesteit Emma gaf opdracht een Engelsche gouvernante te zoeken, die de opvoeding van het Prinsesje zou leiden.

Het is waar, Jonkvrouwe C. M. baronesse Van Heemstra fungeerde toen reeds als gouvernante. De hof-etiquette toch eischte, dat de opvoeding van de Kroonprinses zou staan onder leiding van een dame van Oud-Hollandschen adel. Maar naast haar zou de leiding van de opvoeding der Prinses in handen worden gelegd van een Engelsche gouvernante.

De keus viel op Miss E. Saxen Winter, die buitengewoon vereerd was met het feit, dat de keus op haar was gevallen, doch die niettemin zeer tegen de vereerende opdracht opzag. Toch durfde zij niet weigeren. Altijd was het haar innigste wensch geweest, dat God haar weg zóó zou willen leiden, dat zij een groot en ernstig werk te doen zou krijgen, waardoor ze een taak van beteekenis zou verrichten.

Die bede was met deze benoeming verhoord en dus kon zij niet anders doen dan ze aanvaardden, met de begeerte in het hart, dat God haar zou bekwamen tot het zeer verantwoordelijke werk, waartoe zij werd geroepen. Op 1 Januari 1886 werd zij officieel door Z.M. den Koning benoemd en weinige dagen later reeds trad zij in functie, om tien jaar lang dagelijks lief en leed met de Prinses te deelen en Haar mede te bekwamen tot de grootsche taak, die zij later, zoo God wilde, zou hebben te vervullen.

Al dadelijk trof haar de buitengewone orde en stiptheid, die aan het Nederlandsche hof heerschte, en spoedig had zij zich daarbij aangepast en genoot zij mede van de vaste orde en de regelmaat van het hofleven.

De eerste moeilijkheid, die zich voordeed, was het feit, dat de kleine Prinses geen andere vreemde taal sprak dan Fransch en de gouvernante geen woord Hollandsch verstond. Dus begon de conversatie in het Fransch, maar al gauw ging Miss Winter Engelsch spreken tegen de Prinses en tot haar groote verwondering leerde H.K.H. deze nieuwe taal bijzonder vlug. Nog eer het Paschen was, kon de kleine Prinses vlot Engelsch spreken en Haar vaardigheid in die taal nam onder leiding van de Engelsche gouvernante natuurlijk met den dag toe.

De Prinses leidde toen nog, evenals alle kinderen, een leventje van plezier. Een jong Fransch meisje was aangesteld, om de Prinses te leeren spelen met Haar poppen en die poppen te behandelen als levende wezens. Voor de ontwikkeling van het karakter der Prinses achtte Koningin Emma dat van groot belang, terwijl tevens al spelende de Fransche taal perfect werd geleerd.

In dit leventje-van-plezier bracht de komst van Miss Winter voorloopig geen verandering.

De morgens werden doorgaans gebruikt, om met de poppen te spelen, vervolgens werd er gewandeld of een rijtoer gedaan. Het Haagsche bosch bood voor die uitstapjes een verrukkelijke gelegenheid. Eén of meer middagen in de week mocht de Prinses spelen met

andere kinderen van haar leeftijd. Dat waren kinderen van leden der hofhouding, der diplomatie en der Nederlandsche aristocratie. Het ging er dan even druk en levendig toe als bij elk ander groepje kinderen en in niets werd er onderscheid gemaakt voor de Prinses. Zóó wilde koningin Emma het en Miss Winter zorgde er voor, dat het zóó ook gebeurde. De neiging, om anderen een genoegen te doen, werd hiermee bij de Prinses ontwikkeld. Een eenzame jeugd heeft Prinses Wilhelmina allerminst gehad. Als een gezond, vroolijk Hollandsch kind is Zij opgegroeid.

Op Soestdijk ging een van Haar geliefkoosde wandelingen langs het Alexanderhuis. Zij had dan steeds gezelschap van Miss Winter en van Haar geitjes. Vóór het huis ging het Prinsesje dan op de bank zitten en als Zij dan met de vlakke hand op de bank sloeg, sprongen de geitjes er op, tot groot vermaak van de kleine Prinses. Eens overviel hen op zoo'n wandeling een groote gietbui en de Prinses kreeg toen van het kleindochtertje van den boschwachter een paraplu, waar ze blij mee rondsprong. Doch dadelijk nam Miss Winter Haar het regenscherm weer af, zei wat tot Haar en daar kwam Zij naar het huis huppelen. Ze kon de deur nog niet openkrijgen, maar toen die van binnen was opengemaakt, gluurde Zij de gang in en riep schalks: „Ik dank u wel voor het mooie parapluutje!”

Al spoedig echter kwam naast het spelen ook het leeren. Miss Winter begon met Fröbel-werkjes, terwijl Koningin Emma Haar handwerkjes leerde. Nog later verscheen meester Gedeking op het tooneel om de Prinses de kennis bij te brengen van de vakken, die in de lager-onderwijswet genoemd worden als noodzakelijk voor de algemeene vorming. Geleidelijk werd nu de taak van de Prinses grooter. Natuurlijk schoot er nog genoeg tijd over voor uitstapjes en het spelen met poppen en dieren. Want van dieren vooral hield het Prinsesje heel veel. In dit opzicht is Hare Majesteit Zichzelf gelijk gebleven, want toen zij bij de groote overstrooming van 1916 Landsmeer bezocht en daar in de kerk bij den preekstoel een oud paard stond vastgebonden, klopte H.M. het dier bemoedigend op den nek.

Het zal niemand verwonderen, dat er tusschen de Prinses en Miss Winter een band van innige vriendschap groeide, die met de jaren sterker werd.

Toen echter de Prinses zestien jaar oud was en belijdenis des geloofs had afgelegd, was de taak van de Engelsche gouvernante geëindigd. De gedachte aan de scheiding van de jonge Koningin brak haar — zoo schreef Miss Winter later — het hart. Doch er was niets aan te doen. Haar werk aan het hof was afgelopen en zij keerde weer naar Engeland terug, met een hart vol dankbaarheid voor het mooie werk, dat zij had mogen verrichten.

De Koningin heeft Haar gouvernante nooit vergeten. Telkens als Zij daartoe in de gelegenheid was, heeft Zij haar opgezocht. Het laatst enkele jaren geleden, toen Hare Majesteit van Haar reis naar Schotland terugkeerde. Het was een aandoenlijk oogenblik voor de oude Miss Winter, toen zij daar de algemeen beminde Koningin van Nederland in haar woning mocht ontvangen. Hartelijk heeft H.M. Zich toen met Haar oude gouvernante onderhouden. Niet lang daarna is zij gestorven. Zij behoort tot die figuren rondom Koningin Wilhelmina, die een zeer grooten invloed op Haar vorming hebben gehad.

P. DE ZEEUW J.Gz.